Joi, 7 aprilie 2022

P9_TA(2022)0125

Intensificarea represiunii în Rusia, inclusiv cazul lui Alexei Navalnîi

Rezoluția Parlamentului European din 7 aprilie 2022 referitoare la intensificarea represiunii din Rusia, inclusiv cazul lui Alexei Navalnîi (2022/2622(RSP))

(2022/C 434/12)

Parlamentul European,

— având în vedere rezoluțiile sale anterioare referitoare la Rusia,

— având în vedere Carta ONU, Declarația universală a drepturilor omului, Convenția europeană a drepturilor omului, Pactul internațional privind drepturile civile și politice și Declarația ONU privind apărătorii drepturilor omului,

— având în vedere Constituția Federației Ruse,

— având în vedere declarația de la 28 martie 2022 a Vicepreședintelui Comisiei/Înaltului Reprezentant al Uniunii pentru afaceri externe și politica de securitate (VP/ÎR), Josep Borrell, privind cotidianul independent Novaia Gazeta din Rusia,

— având în vedere declarația Înaltului Reprezentant, în numele Uniunii Europene, din 22 martie 2022 privind hotărârea de a prelungi cu încă nouă ani detenția motivată politic a lui Alexei Navalnîi,

— având în vedere declarația Comisarului pentru drepturile omului al Consiliului Europei din 24 martie 2022 prin care își exprimă aprecierea pentru activitatea curajoasă a jurnaliștilor și a apărătorilor drepturilor omului, inclusiv a celor din Federația Rusă și Belarus,

— având în vedere declarația Reprezentantului pentru libertatea mass-mediei al Organizației pentru Securitate și Cooperare în Europa din 3 martie 2022 privind încălcarea gravă a dreptului la libertatea de exprimare și libertatea mass-mediei în Rusia în contextul atacului militar al țării împotriva Ucrainei,

— având în vedere declarațiile Înaltului Comisar al ONU pentru Drepturile Omului privind ultimele evoluții din Rusia și Ucraina,

— având în vedere articolul 144 alineatul (5) și articolul 132 alineatul (4) din Regulamentul său de procedură,

A. întrucât Federația Rusă a încălcat în mod repetat dreptul internațional și angajamentele sale internaționale și a lansat un război ilegal, neprovocat și nejustificat de agresiune împotriva Ucrainei și a comis masacre împotriva cetățenilor săi; întrucât restricțiile legislative, interdicțiile privind mass-media, incriminarea relatărilor independente și a libertății de opinie, precum și alte urmăriri penale din motive politice au atins un nivel totalitar în ultimele luni, ceea ce a dus la dezintegrarea spațiului civil independent și pluralist din Rusia;

B. întrucât regimul rus și-a intensificat, într-un mod fără precedent, reprimarea protestatarilor pașnici, a jurnaliștilor și bloggerilor independenți, a apărătorilor drepturilor omului și a activiștilor societății civile, în efortul de a reduce la tăcere orice critică și opoziție față de agresiunea militară ilegală, neprovocată și nejustificată împotriva Ucrainei; întrucât mii de persoane au fugit din Rusia din cauza creșterii drastice a riscului de arestare și urmărire penală arbitrară; întrucât această represiune a avut un efect devastator asupra vieții și libertăților minorităților, ale persoanelor LGBTQI+, ale femeilor și ale tuturor persoanelor care se abat de la normele și așteptările comportamentale sau de la normative impuse sau care critică regimul și politicile autorităților ruse;

C. întrucât drepturile fundamentale, inclusiv libertatea de asociere și libertatea de exprimare, sunt consacrate în Constituția Federației Ruse, precum și în numeroase instrumente juridice internaționale la care Rusia a aderat; întrucât autoritățile ruse sunt responsabile de ani de campanii sistematice de propagandă împotriva Ucrainei, a Europei și a valorilor democratice liberale, care au culminat cu eradicarea oricărui vestigiu al unei societăți civile dinamice, active din punct de vedere politic și independente;

Joi, 7 aprilie 2022

D. întrucât, începând cu 24 februarie 2022, autoritățile ruse au plasat în detenție în mod arbitrar peste 15 400 de protestatari pașnici împotriva războiului din întreaga țară, supunându-i pe unii dintre ei la rele tratamente grave și la alte încălcări ale drepturilor omului; întrucât, de atunci, au fost deja introduse peste 60 de cauze penale;

E. întrucât numeroase legi impuse în ultimii ani, cum ar fi legea privind „agenții străini" și variațiile acesteia, reglementarea așa-numitelor „organizații extremiste" și numeroase decrete adoptate de autoritatea de reglementare responsabilă cu supravegherea mass-mediei (Roskomnadzor) au fost utilizate de autoritățile ruse pentru reprimarea concentrată a societății civile independente și a mass-mediei active din Rusia, vizând în special organizațiile neguvernamentale (ONG-uri), apărătorii drepturilor omului, jurnaliștii, avocații, precum și activiștii pentru drepturile femeilor, LGBTQI+ și mediu, precum și activiștii pentru minoritățile etnice și culturale; întrucât impunerea tuturor acestor acte legislative, reglementări și sarcini judiciare și administrative obligă actorii societății civile să refuze finanțarea străină, să se implice în autocenzură și să reducă atât vizibilitatea publică, cât și activitățile lor de teama represaliilor din partea statului;

F. întrucât, la 4 martie 2022, Parlamentul rus a modificat Codul penal pentru a impune o pedeapsă de până la 15 ani de închisoare pentru răspândirea unor informații „false" despre războiul din Ucraina; întrucât, la 22 martie 2022, legea a fost extinsă pentru a incrimina schimbul de „știri false" cu privire la orice activități ale organismelor oficiale ruse din străinătate; întrucât, la 4 martie 2022, Duma rusă a interzis demonstrațiile împotriva războiului din Ucraina; întrucât reformele juridice ruse au introdus infracțiuni administrative și penale pentru resortisanții și entitățile juridice ruse care solicită sancțiuni internaționale împotriva statului rus, a resortisanților acestuia sau a oricăror entități juridice ruse;

G. întrucât autoritățile ruse au forțat mai multe organe de presă independente să își suspende activitățile, să își închidă sau să își mute activitățile în străinătate, blocând în același timp accesul altor persoane în contextul creșterii cenzurii, controlului și izolării internetului, privând astfel populația rusă de informații imparțiale despre războiul Rusiei împotriva Ucrainei și despre crimele de război comise acolo în numele Federației Ruse; întrucât printre acestea se numără, în special, postul de radio Echo din Moscova, postul de televiziune Dozhd și cotidianul Novaia Gazeta; întrucât autoritățile au blocat platformele de comunicare socială străine din Rusia și au inclus pe lista neagră Meta, societatea-mamă a Facebook, Instagram și WhatsApp, etichetând-o drept „extremistă";

H. întrucât, de la începutul războiului Rusiei în Ucraina, sute de jurnaliști, apărători ai drepturilor omului, activiști și alții au părăsit Rusia din cauza creșterii drastice a riscului de arestare și urmărire penală arbitrară, inclusiv după ce președintele Putin a făcut referire la cei care se opun războiului ca fiind „trădători naționali" și o „a cincea coloană";

I. întrucât, la 16 martie 2022, Comitetul de Miniștri al Consiliului Europei a decis să revoce imediat statutul Federației Ruse de membru al Consiliului Europei; întrucât Federația Rusă, la rândul său, a decis să părăsească Consiliul Europei la 15 martie 2022, privând cetățenii ruși de protecția consacrată în Convenția europeană a drepturilor omului și refuzându-le accesul la căi de atac în fața Curții Europene a Drepturilor Omului;

J. întrucât Alexei Navalnîi, avocat rus, politician din opoziție, activist anticorupție și laureat al Premiului Saharov în 2021, a fost arestat în ianuarie 2021 și se află în închisoare din februarie 2021, unde execută o sentință arbitrară și motivată politic și a fost supus în mod repetat torturii și unor tratamente inumane; întrucât UE a condamnat otrăvirea și detenția motivată politic a lui Alexei Navalnîi în termenii cei mai fermi posibil, a impus sancțiuni specifice și continuă să solicite o anchetă independentă privind otrăvirea sa;

K. întrucât, la 22 martie 2022, în urma unei sesiuni extraordinare desfășurate într-un penitenciar și, prin urmare, în afara spațiilor obișnuite ale instanțelor, Tribunalul Lefortovski din Moscova l-a condamnat pe Alexei Navalnîi la nouă ani de detenție într-o închisoare de securitate maximă și i-a aplicat o amendă administrativă de 1,2 milioane RUB (aproximativ 12 838 EUR); întrucât această hotărâre contravine în mod clar dreptului internațional și Constituției Rusiei și este la fel de ilegală, arbitrară și motivată politic ca și hotărârea anterioară;

L. întrucât o serie de activiști au fost amenințați sau arestați și urmăriți penal pentru că au sprijinit sau au colaborat cu Alexei Navalnîi sau pentru că i-au sprijinit ideile, cum ar fi strategia de „votare inteligentă”; întrucât ei au fost acuzați și urmăriți penal pentru acest sprijin prin aplicarea retroactivă a unor noi legi sau decizii administrative din cauza declarațiilor lor de pe platformele de comunicare socială, iar mulți dintre ei au părăsit Rusia după ce au fost acuzați penal; întrucât Fundația Anticorupție a lui Alexei Navalnîi a fost denumită „extremistă”,

1. condamnă represiunea internă a regimului rus, care s-a înrăutățit în urma războiului de agresiune al Rusiei împotriva Ucrainei; solicită autorităților ruse să pună capăt hărțuirii, intimidării și atacurilor împotriva tuturor protestatarilor antirăzboi, a organizațiilor independente ale societății civile, a ONG-urilor, a apărătorilor drepturilor omului, a jurnaliștilor, a avocaților, precum și a activiștilor pentru drepturile femeilor, LGBTQI+ și mediu din Rusia; își exprimă solidaritatea cu forțele democratice din Rusia, care militează pentru o societate deschisă și liberă, și subliniază sprijinul său pentru toate persoanele și organizațiile care sunt ținta atacurilor și a represiunii;

2. condamnă poziția ideologică neo-totalitară imperialistă cultivată de guvernul rus și de propagandiștii acestuia; subliniază că atacul la adresa democrației și nerespectarea drepturilor altor națiuni au deschis calea Rusiei către despotism, agresiune internațională și crime de război; subliniază că o Rusie nedemocratică reprezintă o amenințare constantă la adresa securității și stabilității Europei;

3. regretă legislația rusă, inclusiv cea privind „agenții străini”, modificările aduse Codului penal la 4 și 22 martie 2022 și Legea privind mass-media, care sunt utilizate pentru a hărțui judiciar vocile disidente din țară și din străinătate și pentru a submina mass-media independentă; subliniază că aceste evoluții sunt în contradicție flagrantă cu angajamentele asumate în mod voluntar de Rusia în temeiul dreptului internațional și incluse în propria sa constituție;

4. denunță cenzura continuă și în creștere din partea autorităților ruse, inclusiv a internetului, și le îndeamnă să pună capăt imediat controlului și cenzurii lor;

5. condamnă comportamentul autorităților ruse în ceea ce privește persecutarea mamelor soldaților ruși și a organizațiilor consacrate ale acestora, privând părinții ruși de informații privind locul în care se află copiii lor și refuzând să coopereze cu autoritățile ucrainene pentru a repatria rămășițele soldaților ruși uciși în acțiune;

6. condamnă rolul Patriarhului Chiril de la Moscova, șeful Bisericii Ortodoxe Ruse, de a furniza o acoperire teologică pentru războiul de agresiune al Rusiei împotriva Ucrainei; laudă curajul celor 300 de preoți ai Bisericii Ortodoxe Ruse care au semnat o scrisoare prin care condamnă agresiunea, deplângând calvarul poporului ucrainean și solicitând „oprirea războiului”;

7. condamnă cu fermitate încarcerarea laureatului Premiului Saharov, Alexei Navalnîi, și reiterează apelul său pentru eliberarea imediată și necondiționată a acestuia, precum și a sutelor de alți cetățeni ruși deținuți în mod nefondat pentru simplul fapt că au avut curajul să demonstreze în favoarea democrației și a păcii sau de a-și îmbunătăți drepturile, inclusiv dreptul la libertatea de exprimare și de întrunire pașnică; invită autoritățile ruse să îmbunătățească condițiile din închisori și din centrele de detenție pentru a respecta standardele internaționale; consideră că situația umanitară, sanitară și de siguranță a lui Alexei Navalnîi reprezintă o preocupare prioritară pentru UE; invită autoritățile ruse să ia toate măsurile necesare pentru a garanta pe deplin drepturile acestuia în timpul detenției sale ilegale; condamnă faptul că procesul împotriva lui Alexei Navalnîi nu a respectat dreptul acestuia la un proces echitabil și reiterează apelul său pentru realizarea, fără întârziere, a unei anchete transparente privind otrăvirea lui Alexei Navalnîi;

8. consideră că represiunea împotriva lui Alexei Navalnîi, a susținătorilor săi, a mass-mediei și a societății civile, toate menite să facă parte dintr-un preludiu al războiului criminal de agresiune din Rusia, și reiterează faptul că pluralismul politic și libertatea mass-mediei sunt cele mai bune garanții și obstacole în calea agresiunii internaționale din partea unui guvern nedemocratic; consideră că eforturile noastre de a sprijini libertatea de opinie și libertatea mass-mediei pentru cetățenii ruși reprezintă o parte intrinsecă a eforturilor noastre de a combate războiul și agresiunea din Ucraina;

9. condamnă cu fermitate deciziile instanțelor ruse care au condus la închiderea Memorialului Internațional și a Memorialului Centrului pentru Drepturile Omului, împreună cu una dintre cele mai vechi și mai proeminente organizații pentru drepturile omului din Rusia și cu un laureat al Premiului Saharov; condamnă avertismentele continue ale Roskomnadzor împotriva cotidianului Novaia Gazeta privind cenzura și presupusele încălcări ale legii privind „agenții străini", ceea ce a dus la anunțarea de către ziar a încetării activității până la sfârșitul războiului din Ucraina; regretă, de asemenea, solicitarea procurorului general rus ca Roskomnadzor să restricționeze accesul la Echo din Moscova și Dozhd din cauza relatării lor despre războiul din Ucraina; salută rolul jucat de aceste centre de informare, precum și de multe alte organizații independente și canale de știri care au fost închise de atunci, în descoperirea adevărului și furnizarea de fapte cu privire la crimele regimului sovietic și ale guvernului rus, precum și angajamentul lor față de drepturile omului; solicită să se pună capăt represiunii sistematice a instituțiilor jurnalistice și a mass-mediei independente, care constituie pilonii fundamentali ai libertății și democrației;

10. invită Consiliul pentru Drepturile Omului al ONU să investigheze pe deplin și în regim de urgență încălcările dreptului la informare și a libertății de exprimare comise de regimul rus;

11. își exprimă profunda îngrijorare cu privire la modul în care reprimarea societății civile ruse, a apărătorilor drepturilor omului, a activiștilor pentru drepturile femeilor, a activiștilor în domeniul sănătății sexuale și reproductive și al drepturilor aferente și a comunităților LGBTQI+ exacerbează și mai mult situația grupurilor deja vulnerabile și vizate din țară;

12. reiterează faptul că activitatea liberă și independentă a organizațiilor societății civile și a mass-mediei este piatra de temelie a unei societăți democratice; invită, prin urmare, Rusia să stabilească un cadru juridic clar, precum și un mediu sigur pentru organizațiile societății civile, protestatari, mass-media și actorii politici, în conformitate cu Constituția Rusiei și cu obligațiile internaționale și cu standardele internaționale în domeniul drepturilor omului, permițându-le să își desfășoare activitatea legitimă și utilă fără interferențe; subliniază că trebuie să se garanteze căi de atac eficiente pentru protestatari, activiștii societății civile și jurnaliștii ale căror drepturi fundamentale au fost încălcate;

13. invită Comisia, Serviciul European de Acțiune Externă (SEAE) și statele membre să monitorizeze îndeaproape situația drepturilor omului în Rusia, să ofere asistență de urgență și să sporească sprijinul acordat societății civile, ONG-urilor independente, apărătorilor drepturilor omului și mass-mediei independente care rămân active în Rusia, inclusiv asistența financiară sustenabilă și flexibilă; invită delegația UE și reprezentanțele statelor membre din Rusia să își exprime public solidaritatea față de cei persecutați;

14. îndeamnă Comisia și statele membre să consolideze protecția drepturilor și integrității fizice a activiștilor, a jurnaliștilor independenți și a apărătorilor drepturilor omului vizați de represiunea autorităților ruse și să le acorde vize de urgență pentru a le permite să părăsească țara și să găsească adăpost temporar în UE, precum și să permită ONG-urilor și mass-mediei ruse amenințate sau interzise să își continue imediat activitatea de pe teritoriul UE, dacă este necesar;

15. invită VP/ÎR și Consiliul să utilizeze în mod eficace mecanismul de sancțiuni globale al UE în materie de drepturi ale omului și să impună măsuri restrictive tuturor funcționarilor ruși implicați în reprimarea societății civile independente, a mass-mediei și a protestatarilor pașnici, precum și în acest ultim caz, împotriva lui Alexei Navalnîi;

16. invită Comisia și statele membre să prevină și să combată răspândirea dezinformării, inclusiv propaganda, și să consolideze mass-media independentă; salută, prin urmare, dezvoltarea unor platforme și canale de știri specifice în limbile rusă și ucraineană; solicită îmbunătățirea comunicării strategice a UE și explorarea unor modalități eficace de combatere a propagandei de război care provine din Rusia și care provine de la canale precum Rossija, Canalul One Russia și NTV, care difuzează conținuturi care aprobă războiul de agresiune și informează în mod eronat oamenii cu privire la acesta; invită statele membre, Comisia și SEAE să intensifice în continuare difuzarea online de informații alternative în limba rusă în legătură cu evoluțiile în desfășurare pentru a combate dezinformarea, să continue să se asigure că declarațiile publice ale UE și ale statelor membre sunt traduse în limba rusă și să se adreseze publicului și platformelor care utilizează limba rusă;

17. invită Comisia și statele membre să găzduiască în UE grupuri mediatice interzise și să dezvolte o platformă comună pentru mass-media în exil, precum și să sprijine tehnologiile care permit oamenilor să utilizeze internetul pentru a-și exercita drepturile fundamentale, în special libertatea de informare și de exprimare, și să sprijine promovarea democrației și a statului de drept, prin instituirea unor mijloace tehnologice de eludare a supravegherii comunicațiilor și a blocării site-urilor web și a aplicațiilor în Rusia, inclusiv a opțiunilor cu grad scăzut de tehnologie prin intermediul undelor medii, a unei platforme VPN Rusia, a rețelelor de anonimizare și a televiziunii prin satelit;

18. invită delegația UE și reprezentanțele diplomatice naționale din Rusia să monitorizeze îndeaproape situația de la fața locului și modul în care sunt gestionate procesele și să ofere persoanelor vizate orice sprijin de care ar putea avea nevoie, inclusiv asistență financiară directă pentru a plăti avocații și experții; invită toate guvernele să refuze orice viitoare cerere de extrădare a resortisanților ruși pentru infracțiuni în temeiul Codului penal și al Codului infracțiunilor administrative;

19. îndeamnă statele membre, Consiliul și Comisia să asigure statutul umanitar și să creeze posibilități sigure de migrație pentru opoziția rusă, societatea civilă și reprezentanții mass-media amenințați, inclusiv să le asigure acestora posibilitatea de a se bucura de ședere și de muncă pe termen lung în Uniunea Europeană; invită statele membre să conceapă un mecanism de protecție a soldaților ruși care decid să dezerteze; invită instituțiile financiare, băncile, societățile de cărți de credit și autoritățile guvernamentale să introducă proceduri de verificare pentru aplicarea adaptată a sancțiunilor împotriva cetățenilor ruși în UE, pentru a le permite activiștilor din opoziție, societății civile independente și reprezentanților mass-media să își păstreze accesul la activele lor financiare necesare pentru a-și asigura existența în Uniunea Europeană;

20. reamintește că colaborarea academică și culturală la nivel individual, chiar și în perioade de conflict, poate contribui la consolidarea vocilor pluraliste în circumstanțe antidemocratice și poate servi drept bază pentru facilitarea restabilirii relațiilor după conflict; subliniază că comunitatea științifică rusă a fost o țintă principală a represiunii regimului lui Putin;

21. subliniază valoarea strategică a contribuției cadrelor universitare ruse care se opun războiului pentru a analiza mai bine regimul lui Putin și modul de combatere a acestuia; solicită o strategie a UE care să permită studenților și profesorilor ruși să își continue oficial studiile și munca în universitățile europene, în special în disciplinele umanitare, și să primească diplomele corespunzătoare;

22. solicită SEAE, Comisiei și statelor membre să integreze drepturile omului și consultarea societății civile în toate dialogurile dintre UE, statele sale membre și Rusia și să își respecte angajamentul față de integrarea perspectivei de gen;

23. solicită UE și statelor membre să continue să colaboreze cu poporul rus și cu societatea civilă rusă în exil; îndeamnă UE să își demonstreze disponibilitatea de a sprijini societatea civilă rusă în eforturile sale de a construi o Rusie democratică și primească o Rusie democratică și responsabilă din nou în comunitatea internațională;

24. solicită UE să numească un trimis special pentru o Rusie democratică, care ar trebui să fie responsabil de relațiile cu poporul rus, în special cu apărătorii democrației din exil și cu cei care au rămas în Rusia și doresc ca țara să revină pe calea democrației;

25. invită Comisia, în cooperare cu SEAE, să contribuie la crearea și sprijinirea unei platforme pentru o Rusie democratică care să întrețină un dialog continuu cu comunitatea democratică rusă, în special cu comitetul antirăzboi înființat de activiștii din opoziția democratică rusă, pentru a asigura comunicarea directă cu poporul rus, pentru a dezvolta împreună cu societatea civilă o strategie a UE pentru o viitoare Rusie democratică, pentru a îmbunătăți integrarea noilor emigranți din Rusia prin programe educaționale și pentru a organiza summituri anuale ale UE cu Rusia democratică în exil;

26. îndeamnă VP/ÎR și statele membre să ia măsuri coordonate cu țările care împărtășesc aceeași viziune pentru a sensibiliza și a combate restricțiile impuse libertăților fundamentale și drepturilor omului de către autoritățile ruse, inclusiv prin intervenții publice și la nivel înalt, demersuri coordonate, un control susținut în cadrul forumurilor internaționale și regionale pentru drepturile omului, precum și evaluări periodice ale impactului asupra drepturilor omului, pentru a se asigura că colaborarea cu Rusia nu subminează obiectivele în materie de drepturi ale omului și nu contribuie, direct sau indirect, la încălcări ale drepturilor omului;

27. constată că, potrivit Centrului Levada, 83 % dintre ruși sprijină războiul lui Putin în Ucraina, în timp ce procentul de ruși care afirmă că țara se îndreaptă în direcția cea bună a crescut de la 52 % la 69 %, cel mai ridicat nivel înregistrat vreodată din 1996; salută, în acest sens, persoanele curajoase care protestează în mod deschis și se opun imperialismului Rusiei în forma sa cea mai recentă – invadarea Ucrainei – în ciuda brutalității politicii în caz de revoltă și a presiunii asupra societății și a mass-mediei; îndeamnă totuși cetățenii UE să nu asimileze toți cetățenii ruși cu acțiunile brutale ale conducerii și armatei lor în Ucraina; invită Comisia și statele membre să sprijine și să protejeze vocile critice din cadrul diasporei ruse care se confruntă cu amenințări din partea autorităților ruse; condamnă manifestările organizate de diaspora rusă în sprijinul războiului sau în semn de protest împotriva acceptării refugiaților ucraineni;

28. încredințează Președintei sarcina de a transmite prezenta rezoluție Vicepreședintelui Comisiei/Înaltului Reprezentant al Uniunii pentru afaceri externe și politica de securitate, Consiliului, Comisiei, guvernelor și parlamentelor statelor membre, Înaltului Comisar al ONU pentru Drepturile Omului, Consiliului Europei, Organizației pentru Securitate și Cooperare în Europa, precum și președintelui, guvernului și parlamentului Federației Ruse.